Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 4. októbra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná obchodná politika – Medzinárodné dohody – Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej – Zmena protokolov č. 1 a č. 4 k Euro-stredomorskej dohode – Nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 – Článok 9 – Článok 26 ods. 2 – Vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 543/2011 – Článok 3 ods. 1 a 2 – Článok 5 ods. 1 a 2 – Článok 8 – Článok 15 ods. 1 a 4 – Príloha I – Príloha IV – Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 – Článok 76 – Poskytovanie informácií o potravinách spotrebiteľom – Povinný údaj o krajine pôvodu alebo mieste pôvodu potravín – Ovocie a zelenina vypestované v Západnej Sahare – Žiadosť adresovaná členskému štátu, aby jednostranne zakázal dovoz týchto produktov na svoje územie – Povinné označenie Západnej Sahary ako miesta pôvodu rajčiakov a melónov vypestovaných na tomto území“

Vo veci C-399/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Conseil d'État (Štátna rada, Francúzsko) z 9. júna 2022 a doručený Súdnemu dvoru 15. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

Confédération paysanne

proti

Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire,

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Arabadžiev, C. Lycourgos, E. Regan, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, sudcovia S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen (spravodajca), M. L. Arastey Sahún a M. Gavalec,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. októbra 2023,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Confédération paysanne, v zastúpení: G. Devers, avocat,

– francúzska vláda, v zastúpení: G. Bain, J.-L. Carré, B. Herbaut, T. Stéhelin a B. Travard, splnomocnení zástupcovia,

– Rada Európskej únie, v zastúpení: F. Naert a V. Piessevaux, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Bouquet, D. Calleja Crespo, F. Clotuche-Duvieusart a M. Konstantinidis, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 24. októbra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 18), najmä jeho článkov 9 a 26, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671), najmä jeho článku 76, vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny (Ú. v. EÚ L 157, 2011, s. 1), zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 594/2013 z 21. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 170, 2013, s. 43) (ďalej len „vykonávacie nariadenie č. 543/2011“), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1, ďalej len „Colný kódex Únie“), a rozhodnutia Rady (EÚ) 2019/217 z 28. januára 2019 o uzavretí Dohody vo forme výmeny listov medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom o zmene protokolov č. 1 a č. 4 k Euro-stredomorskej dohode o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej (Ú. v. EÚ L 34, 2019, s. 1), ako aj platnosti tohto rozhodnutia vzhľadom na článok 3 ods. 5 a článok 21 ZEÚ, ako aj článok 1 Charty Organizácie Spojených národov podpísanej 26. júna 1945 v San Franciscu.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi francúzskou poľnohospodárskou úniou Confédération paysanne na jednej strane a ministre de l’Agriculture et de la Souveraineté alimentaire (minister poľnohospodárstva a potravinovej suverenity, Francúzsko) a ministre de l’Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (minister hospodárstva, financií a priemyselnej a digitálnej suverenity, Francúzsko) na druhej strane v súvislosti so

zákonnosťou implicitného rozhodnutia, ktorým títo ministri zamietli jej žiadosť o vydanie nariadenia zakazujúceho dovoz cherry rajčiakov a melónov Charentais vypestovaných na území Západnej Sahary (ďalej len „produkty dotknuté vo veci samej“).

Právny rámec

Právo Únie

Vykonávacie nariadenie č. 543/2011

3 V odôvodneniach 4, 8, 12 a 16 vykonávacieho nariadenia 543/2011 sa uvádza:

„(4) Článkom 113 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia [Rady] (ES) č. 1234/2007 [z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) (Ú. v. EÚ L 299, 2007, s. 1)] sa [Európska] komisia oprávňuje k ustanoveniu obchodných noriem pre ovocie a zeleninu a spracované ovocie a zeleninu. Podľa článku 113a ods. 1 uvedeného nariadenia ovocie a zeleninu, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľovi v čerstvom stave, možno predávať, len ak sú zdravé, bezchybné a predajnej kvality a ak je uvedená krajina pôvodu. S cieľom zosúladiť vykonávanie uvedeného ustanovenia je vhodné stanoviť podrobnosti a ustanoviť všeobecnú obchodnú normu pre všetko čerstvé ovocie a zeleninu.

…

(8) Informačné náležitosti, ktoré sa vyžadujú v obchodných normách, by mali byť zreteľne uvedené na obale a/alebo etikete. Aby sa zabránilo podvodom a zavádzaniu spotrebiteľov, mali by byť informačné náležitosti vyžadované v normách k dispozícii spotrebiteľom pred nákupom, najmä v prípade predaja na diaľku, kde sa na základe skúseností zistili riziká podvodu a obchádzanie ochrany spotrebiteľa, ktorú normy zabezpečujú.

…

(12) Každý členský štát by mal určiť kontrolné orgány zodpovedné za vykonávanie kontrol zhody v každom štádiu predaja. Jeden z týchto orgánov mal byť zodpovedný za kontakty so všetkými ostatnými určenými orgánmi a koordináciu medzi nimi.

…

(16) Dovoz ovocia a zeleniny z tretích krajín by mal byť v súlade s obchodnými normami alebo normami, ktoré sú s nimi rovnocenné. Kontroly zhody sa preto musia vykonávať predtým, ako uvedený tovar vstúpi na colné územie [Európskej] únie, s výnimkou prípadov malých dávok, ktoré kontrolné orgány považujú za nízkorizikové. V určitých tretích krajinách, ktoré poskytujú uspokojivé záruky zhody, môžu kontroly pred vývozom vykonávať kontrolné orgány uvedených tretích krajín. Ak sa uplatňuje táto možnosť, členské štáty by mali pravidelne overovať účinnosť a kvalitu kontrol pred vývozom, ktoré vykonávajú kontrolné orgány tretej krajiny.“

4 V článku 3 tohto vykonávacieho nariadenia, nazvanom „Obchodné normy, držitelia“, sa uvádza:

„1. Požiadavky článku 113a ods. 1 nariadenia (ES) č. 1234/2007 predstavujú všeobecnú obchodnú normu. Údaje o všeobecnej obchodnej norme sú ustanovené v časti A prílohy I k tomuto nariadeniu.

Ovocie a zelenina, na ktoré sa nevzťahuje osobitná obchodná norma, musí spĺňať všeobecnú obchodnú normu. …

2. Osobitné obchodné normy uvedené v článku 113 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1234/2007 sú ustanovené v časti B prílohy I k tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o tieto výrobky:

…

j) rajčiaky.

…“

5 Článok 5 uvedeného vykonávacieho nariadenia, nazvaný „Informačné náležitosti“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Informačné náležitosti požadované podľa tejto kapitoly sú čitateľne a zreteľne uvedené na viditeľnom mieste na jednej strane obalu, buď nezmazateľne vytlačené na priamo na obale alebo na nálepke, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou obalu alebo je na ňom pripevnená.

2. V prípade voľne loženého tovaru a tovaru priamo nakladaného do dopravného prostriedku sa informačné náležitosti uvedené v odseku 1 zapíšu do sprievodného dokladu alebo sa označia na lístku, ktorý sa umiestni na viditeľnom mieste v dopravnom prostriedku.“

6 Hlava II vykonávacieho nariadenia č. 543/2011 zahŕňa kapitolu II s názvom „Kontroly zhody s obchodnými normami“, ktorá obsahuje článok 8 tohto vykonávacieho rozhodnutia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, v tomto znení:

„V tejto kapitole sa ustanovujú pravidlá kontroly zhody, čo znamená kontroly vykonávané na ovocí a zelenine vo všetkých fázach predaja s cieľom overiť, či spĺňajú obchodné normy a iné ustanovenia tejto hlavy a článkov 113 a 113a nariadenia (ES) č. 1234/2007.“

7 Článok 15 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011, nazvaný „Schvaľovanie kontrol zhôd vykonaných tretími krajinami pred dovozom do Únie“, v odsekoch 1 a 4 stanovuje:

„1. Na žiadosť tretej krajiny môže Komisia schváliť kontroly zhody osobitných obchodných noriem v súlade s postupom uvedeným v článku 195 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1234/2007, ktoré táto tretia krajina vykonáva pred dovozom do Únie.

…

4. Tretie krajiny, ktorých kontroly zhody boli schválené podľa tohto článku, a príslušné výrobky sú uvedené v prílohe IV.

…“

8 Podľa článku 17 ods. 3 prvého a piateho pododseku tohto vykonávacieho nariadenia:

„Ak tovar nespĺňa normy, kontrolný orgán vystaví nález o nezhode určený na vedomie obchodníkovi alebo jeho zástupcom. Tovar, pre ktorý bol vystavený nález o nezhode, nesmie byť premiestnený bez povolenia kontrolného orgánu, ktorý vydal uvedený nález. Uvedené povolenie môže byť podmienené dodržaním podmienok určených kontrolným orgánom.

…

Ak nie je možné uviesť tovar do stavu zhody ani ho odoslať na krmivo pre zvieratá, priemyselné spracovanie alebo akékoľvek iné nepotravinárske použitie, kontrolný orgán môže, ak je to potrebné, požiadať obchodníkov, aby prijali primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa príslušné výrobky nepredávali. Obchodníci dodajú všetky informácie, ktoré členské štáty považujú za potrebné na uplatňovanie tohto odseku.“

9 V článku 18 ods. 2 uvedeného vykonávacieho nariadenia sa uvádza:

„Členský štát, v ktorom bolo zamietnuté uvoľnenie tovaru z tretej krajiny do voľného obehu z dôvodu nezhody s obchodnými normami, bezodkladne oznámi túto skutočnosť Komisii, členským štátom, ktorých by sa mohla týkať, a príslušnej tretej krajine uvedenej v prílohe IV.“

10 V prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu č. 543/2011, ktorá sa týka obchodných noriem uvedených v článku 3 tohto vykonávacieho nariadenia, sa ako všeobecná obchodná norma v bode 4 časti A uvádza označovanie pôvodu produktov, presnejšie úplný názov krajiny pôvodu výrobkov. Obchodná norma pre rajčiaky uvedená v časti 10 časti B prílohy I k uvedenému vykonávaciemu nariadeniu stanovuje, že na každom obale musia byť písmenami zoskupenými na jednej strane, vyznačené čitateľne a nezmazateľne a viditeľné zvonku uvedené údaje týkajúce sa krajiny pôvodu a prípadne oblasti pestovania.

11 Maroko je uvedené v prílohe IV k vykonávaciemu nariadeniu č. 543/2011 medzi krajinami, ktorých kontroly zhody boli schválené podľa článku 15, pokiaľ ide o „čerstvé ovocie a zeleninu“.

Nariadenie č. 1169/2011

12 V článku 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 sa uvádza:

„Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na označovanie ustanovené v osobitných predpisoch Únie uplatniteľných na konkrétne potraviny.“

13 Článok 9 tohto nariadenia, nazvaný „Zoznam povinných údajov“, v odseku 1 písm. i) stanovuje:

„V súlade s článkami 10 až 35 a okrem výnimiek obsiahnutých v tejto kapitole je povinné uvádzať tieto údaje:

…

i) krajina pôvodu alebo miesto pôvodu, ak sú stanovené v článku 26“.

14 Článok 26 uvedeného nariadenia, nazvaný „Krajina pôvodu alebo miesto pôvodu“, v odseku 2 písm. a) stanovuje:

„Označenie krajiny pôvodu alebo miesto pôvodu sa povinne uvádza:

a) ak by ich neuvedenie mohlo uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o skutočnú krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu potraviny, najmä ak by z informácií sprevádzajúcich potravinu alebo z celej etikety inak vyplývalo, že potravina má inú krajinu pôvodu alebo miesto pôvodu“.

Colný kódex Únie

15 Článok 59 Colného kódexu Únie stanovuje:

„V článkoch 60 a 61 sa ustanovujú pravidlá určovania nepreferenčného pôvodu tovaru na účely uplatňovania:

…

c) iných opatrení Únie týkajúcich sa pôvodu tovaru.“

16 Článok 60 tohto kódexu, nazvaný „Získanie pôvodu tovaru“, znie:

„1. Za tovar, ktorý má pôvod v jedinej krajine alebo na jedinom území, sa považuje tovar úplne získaný v takejto krajine alebo na takomto území.

2. Tovar, na ktorého výrobe sa zúčastňuje viac ako jedna krajina alebo územie, sa považuje za tovar s pôvodom v krajine alebo na území, kde sa vykonalo jeho posledné, podstatné a hospodársky odôvodnené zušľachtenie alebo prepracovanie, a to v podnikoch vybavených na tento účel, ktorého výsledkom je nový výrobok alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby.“

17 Článok 134 uvedeného kódexu, nazvaný „Colný dohľad“, v odseku 1 stanovuje:

„Tovar vstupujúci na colné územie Únie od momentu vstupu podlieha colnému dohľadu a môže podliehať colným kontrolám. Na tento tovar sa vzťahujú, ak je to použiteľné, zákazy a obmedzenia, ktoré sú odôvodnené okrem iného ochranou verejnej morálky, verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ochranou zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín, ochranou životného prostredia, národných kultúrnych pamiatok s umeleckou, historickou alebo archeologickou hodnotou a ochranou priemyselného alebo obchodného vlastníctva vrátane kontrol drogových prekurzorov, tovaru porušujúceho určité práva duševného vlastníctva a peňažných prostriedkov v hotovosti, pričom podlieha aj vykonávaniu opatrení na zachovanie a riadenie rybného hospodárstva a opatrení obchodnej politiky.

Colnému dohľadu podlieha po dobu, ktorá je potrebná na určenie jeho colného statusu, a nesmie sa spod neho odňať bez súhlasu colných orgánov.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 254, tovar Únie nepodlieha colnému dohľadu po určení jeho colného statusu.

Tovar, ktorý nie je tovarom Únie, podlieha colnému dohľadu do okamihu zmeny jeho colného statusu, jeho prepravy z colného územia Únie alebo zničenia.“

Nariadenie č. 1308/2013

18 V článku 74 nariadenia č. 1308/2013, nazvanom „Všeobecná zásada“, sa uvádza:

„Výrobky, pre ktoré boli v súlade s týmto oddielom ustanovené obchodné normy podľa jednotlivých sektorov alebo výrobkov, sa v Únii môžu uvádzať na trh, len ak vyhovujú týmto normám.“

19 Článok 75 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Obchodné normy sa môžu vzťahovať na jeden alebo viacero z týchto sektorov a výrobkov:

…

b) ovocie a zelenina;

…

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 26 nariadenia [č. 1169/2011], sa obchodné normy uvedené v odseku 1 môžu vzťahovať na jednu alebo viacero z týchto požiadaviek stanovených podľa jednotlivých sektorov alebo výrobkov, a to na základe vlastností každého sektora, potreby regulovať uvádzanie výrobkov na trh a podmienok stanovených v odseku 5 tohto článku:

…

j) miesto poľnohospodárskej výroby a/alebo pôvodu okrem hydinového mäsa a roztierateľných tukov;

…“

20 Článok 76 nariadenia č. 1308/2013, nazvaný „Ďalšie požiadavky na uvádzanie výrobkov sektora ovocia a zeleniny na trh“, stanovuje:

„1. Okrem toho, keď je to relevantné pre uplatniteľné obchodné normy uvedené v článku 75, výrobky sektora ovocia a zeleniny, ktoré sa majú spotrebiteľom predávať čerstvé, sa môžu uviesť na trh, iba ak majú vyhovujúcu, primeranú a predajnú kvalitu a len s označením krajiny pôvodu.

2. Obchodné normy uvedené v odseku 1, ako aj akékoľvek obchodné normy, ktoré sa týkajú sektora ovocia a zeleniny a ktoré sú stanovené v súlade s týmto pododdielom, sa uplatňujú vo všetkých štádiách uvádzania na trh vrátane dovozu a vývozu a môžu sa vzťahovať na kvalitu, kategorizáciu, hmotnosť, veľkosť, balenie, obaly, skladovanie, prepravu, obchodnú úpravu a uvádzanie na trh.

3. Držiteľ výrobkov sektora ovocia a zeleniny, na ktoré sa vzťahujú obchodné normy, nesmie tieto výrobky vystavovať, ponúkať na predaj ani dodávať či uvádzať na trh Únie inak, ako v súlade s týmito normami, a je za zabezpečenie takéhoto súladu zodpovedný.

…“

21 Časť III tohto nariadenia, nazvaná „Obchod s tretími krajinami“, obsahuje článok 194 s názvom „Ochranné opatrenia“, ktorý stanovuje:

„1. Komisia prijme ochranné opatrenia proti dovozom do Únie s výhradou odseku 3 tohto článku v súlade s nariadeniami [Rady] (ES) č. 260/2009 [z 26. februára 2009 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 84, 2009, s. 1)] a (ES) č. 625/2009 [zo 7. júla 2009 o spoločných pravidlách pre dovozy z určitých tretích krajín (Ú. v. EÚ L 185, 2009, s. 1)].

2. Pokiaľ sa v akomkoľvek inom akte Európskeho parlamentu a Rady [Európskej únie] a v akomkoľvek inom akte Rady neustanovuje inak, Komisia prijme v súlade s odsekom 3 tohto článku ochranné opatrenia proti dovozom do Únie podľa medzinárodných dohôd uzavretých v súlade so ZFEÚ.

3. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými ustanoví opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu. …

Ak Komisia dostane od členského štátu žiadosť, rozhodne o nej prostredníctvom vykonávacích aktov do piatich pracovných dní od prijatia žiadosti. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 229 ods. 2.

V riadne odôvodnených vážnych a naliehavých prípadoch Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 229 ods. 3.

Prijaté opatrenia sa oznámia členským štátom a okamžite nadobudnú účinnosť.

4. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými zruší alebo zmenené ochranné opatrenia Únie, ktoré boli prijaté podľa odseku 3 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 229 ods. 2 V riadne odôvodnených vážnych a naliehavých prípadoch Komisia prijme okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 229 ods. 3“

Nariadenie (EÚ) 2015/478

22 Článok 1 nariadenia Parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 2015, s. 16, ďalej len „základné nariadenie o ochranných opatreniach“), stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dovozy výrobkov s pôvodom v tretích krajinách s výnimkou:

a) textilných výrobkov, ktoré podliehajú konkrétnym dovozným pravidlám podľa nariadenia [Rady] (ES) č. 517/94 [zo 7. marca 1994 o spoločných predpisoch pre dovoz textilných výrobkov z určitých tretích krajín, na ktoré sa nevzťahujú bilaterálne dohody, protokoly a iné dojednania alebo iné osobitné dovozné predpisy spoločenstva (Ú. v. ES L 67, 1994, s. 1; Mim. vyd. 11/019, s. 197)];

b) výrobkov s pôvodom v určitých tretích krajinách uvedených v nariadení [č. 625/2009].

2. Výrobky uvedené v odseku 1 sa voľne dovážajú do Únie a teda nepodliehajú žiadnym množstvovým obmedzeniam bez toho, aby boli dotknuté ochranné opatrenia, ktoré môžu byť prijaté podľa kapitoly V.“

23 Článok 15 základného nariadenia o ochranných opatreniach stanovuje:

„1. Ak je výrobok dovážaný do Únie v takých zvýšených množstvách a/alebo za takých podmienok, ktoré spôsobujú alebo hrozí, že spôsobia vážnu ujmu výrobcom Únie, Komisia s cieľom chrániť záujmy Únie, konajúc na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu, môže:

a) obmedziť dobu platnosti dokumentov dohľadu v zmysle článku 11, ktoré majú byť vydané po nadobudnutí platnosti tohto opatrenia;

b) zmeniť pravidlá dovozu pre daný výrobok podmienením jeho prepustenia do voľného obehu vydaním dovozného povolenia, ktorého udelenie bude upravené takými ustanoveniami a závislé na takých obmedzeniach, ako určí Komisia.

Opatrenia uvedené v písmenách a) a b) nadobúdajú účinnosť okamžite.

2. Pokiaľ ide o členov [Svetovej obchodnej organizácie (WTO)], opatrenia uvedené v odseku 1 sa prijmú iba vtedy, ak sú splnené dve podmienky uvedené v prvom pododseku uvedeného odseku.

…

5. Opatrenia uvedené v tomto článku sa vzťahujú na každý výrobok, ktorý je prepustený do voľného obehu po nadobudnutí ich platnosti. V súlade s článkom 17 môžu byť tieto opatrenia obmedzené na jeden alebo viac regiónov Únie.

Takéto opatrenia však nesmú zabrániť prepusteniu do voľného obehu tých výrobkov, ktoré sú na ceste do Únie za predpokladu, že miesto určenia takýchto výrobkov sa nemôže zmeniť a že tie výrobky, ktoré podľa článkov 10 a 11 môžu byť prepustené do voľného obehu iba po vydaní dokumentu dohľadu, sú v skutočnosti takýmto dokladom sprevádzané.

6. Ak členský štát požiadal o intervenciu Komisie, Komisia rozhodne konajúc v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 3 ods. 3 alebo v naliehavých prípadoch v súlade s článkom 3 ods. 4, najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa prijatia takej žiadosti.“

24 Článok 24 ods. 2 písm. a) toho istého nariadenia stanovuje:

„Bez toho, aby boli dotknuté iné ustanovenia Únie, toto nariadenie nebráni členským štátom prijať alebo uplatňovať:

a) zákazy, množstvové obmedzenia alebo opatrenia dohľadu z dôvodov verejnej morálky, verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ochrany zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín, ochrany národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva“.

Rozhodnutie 2019/217

25 Podľa článku 1 rozhodnutia 2019/217 sa Dohoda vo forme výmeny listov medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom o zmene protokolov č. 1 a č. 4 k Euro-stredomorskej dohode o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej (Ú. v. EÚ L 34, 2019, s. 4, ďalej len „dohoda vo forme výmeny listov“) schvaľuje v mene Únie.

26 V dohode vo forme výmeny listov sa uvádza:

„[Únia] a Marocké kráľovstvo sa dohodli na vložení ďalej uvedeného spoločného vyhlásenia za protokol č. 4 k [Euro-stredomorskej dohode o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej, ktorá bola podpísaná 26. februára 1996 v Bruseli (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 2, ďalej len ‚dohoda o pridružení‘)]:

‚Spoločné vyhlásenie týkajúce sa vykonávania protokolov č. 1 a č. 4 k [dohode o pridružení]

1. Na výrobky s pôvodom v Západnej Sahare, ktoré podliehajú kontrole colných orgánov Marockého kráľovstva, sa vzťahujú rovnaké obchodné preferencie ako na tie, ktoré [Únia] udelila na výrobky, na ktoré sa vzťahuje dohoda o pridružení.

2. Protokol č. 4 sa uplatňuje *mutatis mutandis* na účely vymedzenia statusu pôvodu výrobkov uvedených v odseku 1 vrátane dôkazov o pôvode.

3. Colné orgány členských štátov [Únie] a Marockého kráľovstva zodpovedajú za zabezpečenie uplatňovania protokolu č. 4 na tieto výrobky.‘“

Francúzske právo

27 Podľa článku 23a francúzskeho code des douanes (colný zákon):

„S výhradou uplatňovania medzinárodných dohôd môže byť dovoz akýchkoľvek potravín, surovín a výrobkov akéhokoľvek pôvodu, ktoré nespĺňajú legislatívne alebo regulačné povinnosti upravujúce uvádzanie na trh alebo predaj vnútroštátnych potravín, surovín alebo podobných výrobkov, zakázaný alebo regulovaný spoločnými nariadeniami ministra hospodárstva a financií, ministra zodpovedného za zdroje a ministra poľnohospodárstva zodpovedného za potláčanie podvodov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

28 Dňa 2. októbra 2020 Confédération paysanne podala žalobu na Conseil d’État (Štátna rada, Francúzsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorou sa domáhala jednak zrušenia implicitného rozhodnutia ministra poľnohospodárstva a potravinovej suverenity a ministra hospodárstva, financií a priemyselnej a digitálnej suverenity, ktorým zamietli jej žiadosť o prijatie nariadenia zakazujúceho dovoz produktov dotknutých vo veci samej podľa článku 23a francúzskeho colného zákona, a jednak uloženia povinnosti týmto ministrom prijať uvedené nariadenie. V podstate tvrdí, že územie Západnej Sahary nie je súčasťou územia Marockého kráľovstva, a preto označenie, na ktorom sa uvádza, že produkty dotknuté vo veci samej majú pôvod v Maroku, porušuje ustanovenia práva Únie týkajúce sa informovania spotrebiteľov o pôvode ovocia a zeleniny uvádzaných do predaja.

29 Vnútroštátny súd v prvom rade pripomína, že z relevantných predpisov práva Únie vyplýva, že požiadavku uviesť krajinu alebo územie pôvodu výrobku je v zásade potrebné dodržiavať už od štádia dovozu tohto výrobku. Zároveň poukazuje na to, že tieto právne predpisy výslovne nepriznávajú členským štátom právomoc prijať opatrenia zakazujúce dovoz výrobkov, ktoré nespĺňajú túto požiadavku. Zastáva však názor, že takéto opatrenie by mohlo byť odôvodnené najmä v prípade „hromadného“ nedodržiavania týchto predpisov, ktoré sťažuje uskutočňovanie kontrol po rozšírení dotknutých produktov na území Únie.

30 Tento súd sa preto zamýšľa nad možnosťou vykladať tieto právne predpisy v tom zmysle, že oprávňujú členský štát prijať vnútroštátne opatrenie zakazujúce dovoz výrobkov z tretej krajiny, na ktorých označení nie je správne uvedená krajina alebo územie, z ktorého pochádzajú, v prípade, ak je táto praktika „hromadnej“ povahy, čo sťažuje kontrolu týchto výrobkov, keď sa už nachádzajú na území Únie.

31 Vnútroštátny súd v druhom rade pripomína, že v rozsudkoch z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario (C-104/16 P, EU:C:2016:973), a z 27. februára 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118), Súdny dvor rozhodol, že zo zásady sebaurčenia a zásady relatívneho účinku zmlúv vyplýva, že územie Západnej Sahary nemožno považovať za súčasť územia Marockého kráľovstva v zmysle dohody o pridružení a dohôd, ktoré sú jej podriadené. Podotýka však, že Marocké kráľovstvo a Únia uzavreli po vydaní týchto rozsudkov dohodu vo forme výmeny listov, ktorá bola schválená rozhodnutím 2019/217. Podľa tejto dohody sa colné preferencie poskytnuté výrobkom marockého pôvodu vyvážaným do Únie rozširujú aj na výrobky s pôvodom v Západnej Sahare.

32 Tento súd dodáva, že hoci bolo rozhodnutie 2019/217 zrušené rozsudkom Všeobecného súdu Európskej únie z 29. septembra 2021, Front Polisario/Rada (T-279/19, EU:T:2021:639), jeho účinky sa zachovali až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora rozhodujúceho o odvolaní, ktoré proti uvedenému rozsudku podala Komisia. V dôsledku toho uvádza, že v prípade, ak by členský štát mohol byť oprávnený prijať vnútroštátne opatrenie zakazujúce dovoz výrobkov, na ktorých označení nie je správne uvedená krajina alebo územie, z ktorého pochádzajú, vznikla by otázka, či sa má dohoda vo forme výmeny listov vykladať v tom zmysle, že produkty dotknuté vo veci samej majú ako krajinu pôvodu Marocké kráľovstvo, a či sú marocké orgány príslušné vydávať osvedčenia o zhode stanovené vo vykonávacom nariadení č. 543/2011.

33 Vnútroštátny súd sa v treťom rade domnieva, že v prípade kladnej odpovede na túto otázku by bolo potrebné zvážiť aj to, či je rozhodnutie 2019/217 v súlade s článkom 3 ods. 5 a článkom 21 ZEÚ, ako aj obyčajovou zásadou sebaurčenia pripomenutou najmä v článku 1 Charty Organizácie Spojených národov.

34 Vnútroštátny súd si napokon vo štvrtom rade kladie otázku, či sa so zreteľom na posúdenia situácie na území Západnej Sahary, ktoré sú poskytnuté v rozsudkoch z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario (C-104/16 P, EU:C:2016:973), a z 27. februára 2018, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118), majú relevantné predpisy práva Únie vykladať v tom zmysle, že na označení produktov dotknutých vo veci samej môže byť v štádiu dovozu týchto produktov, ako aj v štádiu ich predaja spotrebiteľovi ako krajina pôvodu uvedené Marocké kráľovstvo, alebo na ňom musí byť uvedené iba územie Západnej Sahary.

35 Za týchto okolností Conseil d'État (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa ustanovenia nariadenia č. 1169/2011, nariadenia č. 1308/2013, [vykonávacieho nariadenia č. 543/2011] a [Colného kódexu Únie] vykladať v tom zmysle, že umožňujú členskému štátu prijať vnútroštátne opatrenie zakazujúce dovoz ovocia a zeleniny z určitej krajiny, ak tento dovoz nie je v súlade s článkom 26 nariadenia č. 1169/2011 a článkom 76 nariadenia č. 1308/2013, lebo na nich nie je uvedená krajina alebo územie, z ktorého skutočne pochádzajú, najmä ak je toto nedodržanie hromadnej povahy a po vstupe výrobkov na územie Únie sa dá len ťažko skontrolovať?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku má sa dohoda vo forme výmeny listov schválená rozhodnutím [2019/217] vykladať v tom zmysle, že na účely článkov 9 a 26 [nariadenia č. 1169/2011] a článku 76 [nariadenia č. 1308/2013] majú na jednej strane ovocie a zelenina vypestované na území Západnej Sahary označenie krajiny pôvodu Maroko a na druhej strane sú marocké orgány príslušné vydávať osvedčenia o zhode stanovené [vo vykonávacom nariadení č. 543/2011] pre ovocie a zeleninu vypestované na tomto území?

3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku je rozhodnutie [2019/217] v súlade s článkom 3 ods. 5 [a] článkom 21 ZEÚ a obyčajovou zásadou sebaurčenia pripomenutou najmä v článku 1 Charty Organizácie Spojených národov?

4. Majú sa články 9 a 26 [nariadenia č. 1169/2011] a článok 76 [nariadenia č. 1308/2013] vykladať v tom zmysle, že na obaloch ovocia a zeleniny vypestovaných na území Západnej Sahary sa nesmie uvádzať Maroko ako krajina pôvodu, ale musí sa uvádzať územie Západnej Sahary, a to ako pri dovoze, tak aj pri predaji spotrebiteľovi?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

36 Rozhodnutie 2019/217 bolo zrušené rozsudkom Všeobecného súdu z 29. septembra 2021, Front Polisario/Rada (T-279/19, EU:T:2021:639).

37 Súdny dvor rozsudkom z dnešného dňa, Komisia a Rada/Front Polisario (C-779/21 P a C-799/21 P), zamietol odvolania podané proti tomuto rozsudku Všeobecného súdu.

38 Ako vyplýva z dnešného rozsudku, Komisia a Rada/Front Polisario (C-779/21 P a C-799/21 P), účinky tohto rozhodnutia sa zachovajú do 4. októbra 2025. Z toho vyplýva, že protokoly č. 1 a č. 4 k dohode o pridružení, zmenené dohodou vo forme výmeny listov, môžu do tohto dátumu ďalej upravovať dovoz produktov dotknutých vo veci samej do Únie.

39 Určenie neplatnosti rozhodnutia 2019/217 preto nemalo, a v tomto štádiu ešte nemá vplyv na dovoz týchto produktov. V odpovedi na prvú a štvrtú otázku je preto ešte stále potrebné určiť, aké označenie pôvodu musí byť uvedené na týchto produktoch a aký druh ochranného opatrenia môže prijať členský štát, ak sa ukáže, že na uvedených produktoch sa systematicky uvádza nesprávny údaj o pôvode.

O prvej otázke

40 Podľa ustálenej judikatúry v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Súdny dvor môže navyše vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával. Okolnosť, že vnútroštátny súd po formálnej stránke položil prejudiciálnu otázku s odkazom na určité ustanovenia práva Únie, nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky výkladové prvky, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal, alebo nie. V tejto súvislosti Súdnemu dvoru prináleží zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, abstrahovať prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu [rozsudok z 22. decembra 2022, Ministre de la Transition écologique a Premier ministre (Zodpovednosť štátu za znečistenie ovzdušia), C-61/21, EU:C:2022:1015, bod 34, ako aj citovaná judikatúra].

41 V prejednávanej veci z vysvetlenia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Confédération paysanne v podstate podala ministrovi poľnohospodárstva a potravinovej suverenity a ministrovi hospodárstva, financií a priemyselnej a digitálnej suverenity žiadosť, aby prijali nariadenie zakazujúce dovoz produktov dotknutých vo veci samej z územia Západnej Sahary z dôvodu, že údaj o krajine pôvodu uvedený na označení uvedených produktov je nesprávny. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či právo Únie, a osobitne nariadenie č. 1169/2011, nariadenie č. 1308/2013, vykonávacie nariadenie č. 543/2011 a Colný kódex Únie oprávňujú členský štát prijať takéto opatrenie.

42 Ako uviedla generálna advokátka v bode 21 svojich návrhov, dovoz tovaru do Únie patrí do oblasti obchodných vzťahov, ktoré Únia udržiava s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami a ktoré sa podľa článku 207 ods. 1 ZFEÚ riadia spoločnou obchodnou politikou.

43 Z tohto ustanovenia, a najmä z druhej vety tohto odseku 1, podľa ktorej sa spoločná obchodná politika uskutočňuje v rámci „vonkajšej činnosti Únie“, totiž vyplýva, že uvedená politika sa týka obchodovania s tretími štátmi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland, C-414/11, EU:C:2013:520, bod 50 ako aj z 22. októbra 2013, Komisia/Rada, C-137/12, EU:C:2013:675, bod 56).

44 Keďže sa však prvá otázka položená vnútroštátnym súdom týka dovozu produktov dotknutých vo veci samej do členského štátu, a nie podmienok ich predaja, treba ju preskúmať z hľadiska aktov práva Únie, ktoré upravujú spoločnú obchodnú politiku, alebo ustanovení týkajúcich sa nástrojov obchodnej politiky obsiahnutých v iných aktoch práva Únie.

45 Za týchto podmienok treba vychádzať z toho, že touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta Súdneho dvora, či sa majú článok 207 ZFEÚ, základné nariadenie o ochranných opatreniach a nariadenie č. 1308/2013 vykladať v tom zmysle, že umožňujú členskému štátu jednostranne prijať opatrenie zakazujúce dovoz poľnohospodárskych produktov, ktorých označenie systematicky nespĺňa právne predpisy Únie týkajúce sa údaja o krajine alebo území pôvodu.

46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na jednej strane článok 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ prenáša na Úniu výlučnú právomoc v oblasti spoločnej obchodnej politiky. Podľa článku 207 ods. 1 ZFEÚ táto politika vychádza z jednotných zásad a uskutočňuje sa v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.

47 Na druhej strane podľa článku 2 ods. 1 ZFEÚ ak zmluvy prenesú na Úniu výlučnú právomoc v určitej oblasti, len Únia môže vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty, pričom členské štáty môžu vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty v takej oblasti len vtedy, ak ich na to splnomocní Únia, alebo na vykonanie aktov Únie.

48 Z toho vyplýva, že členské štáty nemôžu jednostranne prijať opatrenie zakazujúce dovoz kategórie výrobkov pochádzajúcich z tretej krajiny alebo územia, keďže uvedený dovoz je navyše povolený a upravený obchodnou dohodou, ktorú uzavrela Únia, pokiaľ na to nie sú výslovne splnomocnené právom Únie.

49 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že článok 1 základného nariadenia o ochranných opatreniach v podstate stanovuje, že okrem textilných výrobkov a výrobkov pochádzajúcich z určitých tretích krajín, medzi ktoré nepatrí ani Marocké kráľovstvo, ani Západná Sahara, sa výrobky s pôvodom v tretích krajinách voľne dovážajú do Únie, a teda nepodliehajú žiadnym množstvovým obmedzeniam, pričom sa dodáva, že tým nie sú dotknuté ochranné opatrenia, ktoré možno prijať podľa kapitoly V tohto nariadenia. Z článku 15 ods. 1 uvedeného nariadenia vyplýva, že v prípade, ak hrozí, že bude spôsobená vážna ujma výrobcom Únie, Komisia prijme na žiadosť členského štátu alebo z vlastného podnetu ochranné opatrenia.

50 Okrem toho sa v článku 194 nariadenia č. 1308/2013, ktorý je obsiahnutý v časti III tohto nariadenia venovanej obchodu s tretími krajinami, stanovujú pravidlá ochrany podobné tým, ktoré vyplývajú z článku 15 základného nariadenia o ochranných opatreniach, keďže sú takisto založené na opatreniach prijatých Komisiou proti dovozom výrobkov patriacich do pôsobnosti nariadenia č. 1308/2013 do Únie.

51 Ustanovenia týkajúce sa ochranných opatrení, ktoré možno prijať v súlade s nariadeniami spomenutými v bodoch 49 a 50 vyššie, preto neumožňujú členskému štátu jednostranne prijať opatrenie zakazujúce dovoz určitých výrobkov do Únie.

52 Článok 24 ods. 2 písm. a) základného nariadenia o ochranných opatreniach síce stanovuje, že toto nariadenie nebráni členským štátom prijať alebo uplatňovať „zákazy, množstvové obmedzenia alebo opatrenia dohľadu z dôvodov verejnej morálky, verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ochrany zdravia a života ľudí, zvierat alebo rastlín, ochrany národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochrany priemyselného a obchodného vlastníctva“. Ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 40 svojich návrhov, toto ustanovenie umožňuje z dôvodov porovnateľných s dôvodmi stanovenými v článku 36 ZFEÚ, pokiaľ ide o interný aspekt jednotného trhu (pozri v tomto zmysle analogicky rozsudok z 30. mája 2002, Expo Casa Manta, C-296/00, EU:C:2002:316, bod 34), zásah do slobody dovozu do Únie podľa článku 1 ods. 2 základného nariadenia o ochranných opatreniach.

53 Ako však vyplýva zo samotného znenia článku 24 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia, týmto ustanovením nie sú dotknuté iné relevantné ustanovenia práva Únie. V prípade, o aký ide vo veci samej, ktorý sa týka dovozu poľnohospodárskych produktov, patrí medzi tieto iné relevantné ustanovenia najmä článok 194 nariadenia č. 1308/2013, ktorý – ako sa uvádza v bode 50 vyššie – vyhradzuje Komisii právomoc prijať ochranné opatrenia proti dovozom výrobkov, ktoré

patria do pôsobnosti nariadenia č. 1308/2013, do Únie. Článok 24 ods. 2 písm. a) základného nariadenia o ochranných opatreniach preto nemožno chápať v tom zmysle, že splnomocňuje členské štáty jednostranne prijať ochranné opatrenia proti dovozu poľnohospodárskych produktov.

54 Napokon všeobecné opatrenie zakazujúce dovoz produktov dotknutých vo veci samej, ktorého prijatia Francúzskou republikou sa v prejednávanom prípade domáha Confédération paysanne, má podľa tejto organizácie zaručiť dodržiavanie ustanovení práva Únie týkajúcich sa informovania spotrebiteľov o pôvode ovocia a zeleniny uvádzaných do predaja. V prípade rozsiahleho nedodržiavania uvedených ustanovení zo strany vývozcov by však prináležalo Komisii, a nie členskému štátu, aby v prípade potreby zasiahla v rámci mechanizmov spolupráce upravených v dohode o pridružení.

55 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 207 ZFEÚ, základné nariadenie o ochranných opatreniach a nariadenie č. 1308/2013 sa majú vykladať v tom zmysle, že neumožňujú členskému štátu jednostranne prijať opatrenie zakazujúce dovoz poľnohospodárskych produktov, ktorých označenie systematicky nespĺňa právne predpisy Únie týkajúce sa údaja o krajine alebo území pôvodu.

O druhej a tretej otázke

56 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd kladie druhú a tretiu otázku iba v prípade, ak by Súdny dvor konštatoval, že na prvú otázku musí odpovedať kladne.

57 Ako však bolo konštatované v bode 55 vyššie, odpoveď na túto prvú otázku je záporná.

58 V dôsledku toho nie je potrebné odpovedať na druhú ani na tretiu otázku.

O štvrtej otázke

O prípustnosti

59 Francúzska vláda a Komisia sa v podstate domnievajú, že ak by z odpovede na prvú otázku vyplývalo, že prijatie opatrenia, ktoré žiadala žalobkyňa vo veci samej, nemôže byť zlučiteľné s právom Únie, nebola by otázka, či produkty dotknuté vo veci samej sú skutočne v súlade s právnymi predpismi Únie v oblasti uvádzania pôvodu potravín, relevantná na účely rozhodnutia sporu, ktorý prejednáva vnútroštátny súd.

60 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou, v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ, prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti prípadu posúdil tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na účely prijatia svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť [rozsudok z 21. marca 2023, Mercedes-Benz Group (Zodpovednosť výrobcov vozidiel so zabudovanými rušiacimi zariadeniami), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 52 a citovaná judikatúra].

61 Z toho vyplýva, že k otázkam týkajúcim sa práva Únie sa viaže prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené [rozsudok z 21. marca 2023, Mercedes-Benz Group (Zodpovednosť výrobcov vozidiel so zabudovanými rušiacimi zariadeniami), C-100/21, EU:C:2023:229, bod 53 a citovaná judikatúra].

62 V prejednávanej veci sa prvá otázka síce týka len dovozu produktov dotknutých vo veci samej, štvrtá otázka sa však vzťahuje tak na fázu dovozu uvedených produktov, ako aj na fázu ich predaja spotrebiteľom. Confédération paysanne vo svojich písomných pripomienkach navyše viackrát poukazuje na potrebu správneho údaja o pôvode produktov dotknutých vo veci samej na účely ich uvedenia na trh.

63 Vnútroštátny súd teda uvádza, že odpoveď na žalobné dôvody predložené v žalobe vo veci samej zahŕňa určenie, či tak pri dovoze výrobkov dotknutých vo veci samej, ako aj pri ich uvedení na trh musí byť na obale týchto produktov uvedená ako krajina pôvodu územie Západnej Sahary, a nie územie Marockého kráľovstva.

64 Z vyššie uvedeného vyplýva, že štvrtá otázka sa týka výkladu ustanovení práva Únie, ktoré súvisia s predmetom sporu vo veci samej. Za daných okolností je uvedenú otázku potrebné považovať za relevantnú v zmysle judikatúry citovanej v bode 60 vyššie.

65 Z toho vyplýva, že štvrtá otázka je prípustná.

O veci samej

66 Z judikatúry pripomenutej v bode 40 vyššie v podstate vyplýva, že v záujme poskytnutia užitočnej odpovede, ktorá vnútroštátnemu súdu umožní rozhodnúť v spore, ktorý prejednáva, prináleží Súdnemu dvoru v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené, a prípadne vziať do úvahy normy práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával.

67 V prejednávanej veci sa štvrtá otázka týka výkladu článkov 9 a 26 nariadenia č. 1169/2011 a článku 76 nariadenia č. 1308/2013, ktoré stanovujú najmä povinnosti súvisiace s uvedením pôvodu dotknutých potravín.

68 V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že produktmi dotknutými vo veci samej sú zelenina a ovocie. Z článku 1 ods. 4 nariadenia č. 1169/2011 pritom na jednej strane vyplýva, že toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na označovanie stanovené v osobitných predpisoch Únie uplatniteľných na konkrétne potraviny, čo v podstate potvrdzuje článok 26 ods. 1 tohto nariadenia. Na druhej strane sa v článku 75 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1308/2013 v spojení s článkom 75 ods. 3 písm. j) tohto nariadenia uvádza, že obchodné normy pre ovocie a zeleninu sa môžu vzťahovať na ich miesto pôvodu, zatiaľ čo v článku 76 tohto nariadenia sa spresňuje, že čerstvé ovocie a zelenina určené pre konečného spotrebiteľa sa môžu uviesť na trh len s označením krajiny pôvodu, pričom sa tieto normy uplatňujú vo všetkých štádiách uvádzania na trh vrátane dovozu a vývozu.

69 Článok 1 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011 zároveň stanovuje podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia č. 1234/2007, ktoré bolo zrušené nariadením č. 1308/2013. V odôvodnení 4 tohto vykonávacieho nariadenia sa uvádza, že ovocie a zeleninu, ktoré sú určené na predaj spotrebiteľovi v čerstvom stave, možno predávať, len ak je uvedená krajina pôvodu. Konkrétne na melóny Charentais sa vzťahujú všeobecné obchodné normy podľa časti A prílohy I k uvedenému vykonávaciemu nariadeniu, zatiaľ čo na cherry rajčiaky sa vzťahujú osobitné obchodné normy podľa časti B prílohy I k tomu istému vykonávaciemu nariadeniu, pričom oba druhy obchodných noriem zahŕňajú okrem toho požiadavky na uvedenie pôvodu výrobkov, na ktoré sa vzťahujú. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že keďže nariadenie č. 1308/2013 a vykonávacie nariadenie č. 543/2011 stanovujú konkrétne požiadavky týkajúce sa uvedenia pôvodu produktov dotknutých vo veci samej, nariadenie č. 1169/2011 nie je relevantné na účely odpovede na štvrtú otázku.

70 Za týchto podmienok treba vychádzať z toho, že vnútroštátny súd sa svojou štvrtou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 76 nariadenia č. 1308/2013 v spojení s článkom 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011 vykladať v tom zmysle, že v štádiu dovozu a predaja spotrebiteľovi musí byť na označení produktov dotknutých vo veci samej uvedená Západná Sahara ako krajina pôvodu bez možnosti uviesť Marocké kráľovstvo.

71 Po prvé, ako vyplýva z bodov 68 a 69 vyššie, obchodné normy relevantné v prípade produktov dotknutých vo veci samej stanovujú, že označenie krajiny pôvodu je povinné vo všetkých štádiách uvádzania na trh vrátane dovozu a vývozu.

72 V odôvodnení 8 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011, vo svetle ktorého je potrebné chápať požiadavky stanovené v článku 3 ods. 1 tohto vykonávacieho nariadenia, sa v podstate uvádza, že náležitosti, ktoré sa vyžadujú v obchodných normách, musia byť zreteľne uvedené na obale a/alebo etikete dotknutých výrobkov, aby sa zabránilo zavádzaniu spotrebiteľov.

73 Z vyššie uvedeného vyplýva, že údaj o krajine pôvodu, ktorý musí byť nevyhnutne uvedený na výrobkoch, akými sú produkty dotknuté vo veci samej, nesmie byť klamlivý (pozri analogicky rozsudok z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 25).

74 Po druhé treba podotknúť, že Súdny dvor už rozhodol, že pokiaľ ide o nariadenie č. 1308/2013, pojem „krajina pôvodu“ uvedený v článku 76 tohto nariadenia je takisto potrebné definovať odkazom na Colný kódex Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. septembra 2019, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-686/17, EU:C:2019:659, bod 46).

75 V súlade s článkom 59 písm. c) tohto kódexu sa pravidlá stanovené v článkoch 60 a 61 tohto kódexu, ktoré sa týkajú určovania nepreferenčného pôvodu tovaru, totiž vzťahujú na iné opatrenia Únie týkajúce sa pôvodu tovaru, akými sú článok 76 nariadenia č. 1308/2013 a článok 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011.

76 Z toho vyplýva, že pojem „krajina pôvodu“, ktorý je obsiahnutý tak v bode 4 časti A prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu č. 543/2011, pokiaľ ide konkrétne o melóny Charentais, ako aj v oddiele VI časti 10 časti B tej istej prílohy, pokiaľ ide konkrétne o cherry rajčiaky, je potrebné definovať odkazom na Colný kódex Únie (pozri analogicky rozsudok zo 4. septembra 2019, Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-686/17, EU:C:2019:659, bod 50).

77 V tejto súvislosti podľa článku 60 Colného kódexu Únie treba za tovar, ktorý má pôvod v danej „krajine“ alebo na danom „území“, považovať buď tovar úplne získaný v tejto krajine alebo na tomto území, alebo tovar, na ktorom sa jeho posledné alebo podstatné zušľachtenie alebo prepracovanie vykonalo v danej krajine alebo na danom území.

78 Krajinou pôvodu produktov dotknutých vo veci samej je preto krajina alebo územie, na ktorom boli vypestované.

79 Pokiaľ ide najskôr o pojem „krajina“, treba na jednej strane uviesť, že je opakovane použitý v Zmluve o EÚ a Zmluve o fungovaní EÚ ako synonymum pojmu „štát“. Preto na zabezpečenie koherentného výkladu práva Únie je potrebné priznať tomuto pojmu v Colnom kódexe Únie, v nariadení č. 1308/2013 a vo vykonávacom nariadení č. 543/2011 rovnaký význam (pozri analogicky rozsudok z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 28).

80 Ďalej pokiaľ ide o pojem „štát“, tento treba sám chápať tak, že označuje suverénny orgán vykonávajúci v rámci svojich geografických hraníc všetky právomoci priznané medzinárodným právom (rozsudok z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 29, ako aj citovaná judikatúra).

81 Napokon pokiaľ ide o pojem „územie“, zo samotnej alternatívnej formulácie článku 60 Colného kódexu Únie vyplýva, že tento výraz označuje iné subjekty než „krajiny“, a teda iné ako „štáty“ (rozsudok z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 30).

82 Ako už Súdny dvor uviedol, takéto subjekty zahŕňajú najmä geografické priestory, ktoré, hoci sa nachádzajú pod jurisdikciou alebo medzinárodnou zodpovednosťou niektorého štátu, majú z hľadiska medzinárodného práva vlastné postavenie, ktoré je odlišné od postavenia tohto štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, body 62 až 64, a z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 31, ako aj citovanú judikatúru).

83 Z vyššie uvedeného vyplýva, že so zreteľom na článok 60 Colného kódexu Únie povinnosť uviesť krajinu pôvodu produktov dotknutých vo veci samej, ktorá vyplýva jednak zo všeobecných obchodných noriem stanovených v časti A prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu č. 543/2011, ako aj z osobitných obchodných noriem uvedených v časti 10 časti B tejto prílohy, a jednak z článku 76 ods. 1 nariadenia č. 1308/2013, sa musí vzťahovať nielen na výrobky, ktoré pochádzajú z „krajín“, ako sa chápu v bodoch 79 a 80 vyššie, ale aj na výrobky, ktoré pochádzajú z „území“ v zmysle bodov 81 a 82 vyššie.

84 Po tretie v prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že produkty dotknuté vo veci samej boli vypestované na území Západnej Sahary.

85 Územie Západnej Sahary pritom predstavuje odlišné územie, ako je územie Marockého kráľovstva (rozsudky z 21. decembra 2016, Rada/Front Polisario, C-104/16 P, EU:C:2016:973, bod 92, a z 27 februára 2018, Western Sahara Campaign UK, C-266/16, EU:C:2018:118, bod 62).

86 Okrem toho príloha 1 k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) 2020/1470 z 12. októbra 2020 o nomenklatúre krajín a území pre európsku štatistiku medzinárodného obchodu s tovarom a o geografickom členení pre iné podnikové štatistiky (Ú. v. EÚ L 334, 2020, s. 2) uplatniteľná v oblasti colných predpisov Únie stanovuje samostatné kódy a texty pre Západnú Saharu a Marocké kráľovstvo.

87 Za týchto podmienok treba územie Západnej Sahary považovať za colné územie v zmysle článku 60 Colného kódexu Únie, a v dôsledku toho aj v zmysle nariadenia č. 1308/2013 a vykonávacieho nariadenia č. 543/2011. Údaj o krajine pôvodu, ktorý sa musí uvádzať na produktoch dotknutých vo veci samej, môže teda označovať iba Západnú Saharu ako takú, lebo uvedené produkty sú vypestované na tomto území.

88 Akýkoľvek iný údaj by bol klamlivý v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 73 vyššie. Mohol by totiž uviesť spotrebiteľov do omylu, pokiaľ ide o skutočný pôvod produktov dotknutých vo veci samej, tým, že u nich môže vyvolávať dojem, že tieto produkty pochádzajú z iného miesta, než je územie, na ktorom boli vypestované (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. novembra 2019, Organisation juive européenne a Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, bod 51).

89 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 76 nariadenia č. 1308/2013 v spojení s článkom 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 543/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že v štádiách dovozu a predaja spotrebiteľovi sa na označení produktov dotknutých vo veci samej musí uvádzať ako krajina pôvodu len Západná Sahara.

O trovách

90 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 207 ZFEÚ, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007,**

   sa majú vykladať v tom zmysle, že

   neumožňujú členskému štátu jednostranne prijať opatrenie zakazujúce dovoz poľnohospodárskych produktov, ktorých označenie systematicky nespĺňa právne predpisy Únie týkajúce sa údaja o krajine alebo území pôvodu.

2. **Článok 76 nariadenia č. 1308/2013 v spojení s článkom 3 ods. 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny, zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 594/2013 z 21. júna 2013,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že

   v štádiách dovozu a predaja spotrebiteľovi sa na označení melónov Charentais a cherry rajčiakov vypestovaných na území Západnej Sahary musí uvádzať ako krajina pôvodu len Západná Sahara.

Podpisy